

מה היה טשרניחובסקי לנית"ר

לכבוד יום הולדת הששים של שאול טשרניחובסקי, שחל בשנת תרצ"ו, ערכה בית"ר נשף לכבוד המשורר באולם "אוהל שם" בתל אביב, והמ-שורר כיבד את הנשף בנוכחותו. ראש בית"ר המנוח שלה מלונדון לנשף זה את ברכתו לחתן היובל בצורת מכתב אל נציב בית"ר של אז, קה"ש ב. לובוצקי.

לנתן, שבת תרצ"ו צר לי, ברנע זה אולי יותר מא-שר בכלל, על האיסור הסוגר לפני את פתח ארצנו. לא אקה חלק בפ-גישתכם את שאול טשרניחובסקי, אלא למכור לו את הכרתי. בימי נעורי, כאשר נתגלו לעיני אוצרות השירה העברית החדשה, מצאתי הדגל מכריע בין שירה זו ובין שירתם של יתר העמים ביחס ל"מקום בחיים". כי אצל אומית ה-עולם כבר לא תפסה השירה, בימים האלה, שום "מקום בחיים": כבר הספיקה לרדת ער למדרגת חומר ל-קריאה ולא יותר. אך אצלנו, לונמה-ני הגדול, מצאתי ויכוח ציבורי מס-ביב לדברי משוררים, ואף סיכני השפעה ישרה ומכרעת של דבריהם על מעשי הציבור.

שתי מנגות עיקריות הובלטו ב-אותה השפעה: לאחת אקרא-נא "זעם", לשניה "נעש". ביאליק סהפ-גו בזעמו, לימדנו את הטרד הבוגה והחיובי של תופעות, "שליחות" כגון "בכי", "יאוש", "בוז", "חרפה"; לימדנו לשנוא את היהודי השפל - למען נאהב את הטברי הנשגב. אבל "הנעש" הוא הטקסון החיובי שבטבע, כוח גלמי והיולי, הנוטה

לפתח תמיד וככל התנאים, לא תמיד לשם איזו מטרה מסוימת, על פי רוב דוקא בלי מטרה, "פשוט ככה": משחק, תיאבון, הלצה, תעו-זה, שיר. היהודי השפל, אותו ראינו בעינינו על פינת הסימטה, נראה לנו כצנום ויבש ומחוסר אף ניצוץ של "נעש". אין זאת אומרת כי נכון "ראינו": הן ידוע גם לחכמים וגם לכוגר כמוני כי רק את אשר ציפה לראות בר-גש, "תראינה" עיניו. ל-שאול טשרניחובסקי ניתן מלמעלה אותו שי הפלא, אשר - לפי דברי ברנרד שאו - לא יזכה לו אלא אחד מכמה רבבות: כשרון הראיה הנור מלית. הכיט לאותו היהודי השפל וגילה בו מסמוני "נעש". גילה כי מלבד כל מיני "נענועים" נענועים לתפארת שלא ישיגה - רותח ברמו של אותו היהודי ה-מכבן גם "תאבון" ממשי ומעשי לתפארת שאפשר להשיג, וצריך ל-השיג, וגם כדאי להשיג, והבה נשי-גנה, וגאודאמוס! - אמנם נתאכזבו קצת ביחס לרא-שונה משתי המנגות. אולי תזכרו את ה"פיקוויק פיפרס": ביסוי אחד היה לגבורי הספר הזה - פיקוויק-יאן סאגס, "המובן הפיקוויקאי" - שבעזרתו אפשר להפוך קללה לבר-כה וגידוף לשבח. מדי צאת מפי איזו מלה חריפה, די שאוסף - "אבל אמרתי את זה כמובן הפיקוויקאי" - וגנמר, ומעו יצא מתוק מתוקתק. - כאותו הנם קרה גם לשירת הז-עם: לנוער, שדוקא מצלצוליה שאב את תורתו, תורת המרד, אמרו לפתע פתאום, כי שירים בכלל אינם אלא אנדה, זא. אין להם "מקום בחיים", בחיים ההלכה תמשול אשר דרכיה אינם דרכי מרד, והמלה מרד היא

לונדון, שבת תרצ"ו צר לי, ברנע זה אולי יותר מא-שר בכלל, על האיסור הסוגר לפני את פתח ארצנו. לא אקה חלק בפ-גישתכם את שאול טשרניחובסקי, אלא למכור לו את הכרתי. בימי נעורי, כאשר נתגלו לעיני אוצרות השירה העברית החדשה, מצאתי הדגל מכריע בין שירה זו ובין שירתם של יתר העמים ביחס ל"מקום בחיים". כי אצל אומית ה-עולם כבר לא תפסה השירה, בימים האלה, שום "מקום בחיים": כבר הספיקה לרדת ער למדרגת חומר ל-קריאה ולא יותר. אך אצלנו, לונמה-ני הגדול, מצאתי ויכוח ציבורי מס-ביב לדברי משוררים, ואף סיכני השפעה ישרה ומכרעת של דבריהם על מעשי הציבור.

שתי מנגות עיקריות הובלטו ב-אותה השפעה: לאחת אקרא-נא "זעם", לשניה "נעש". ביאליק סהפ-גו בזעמו, לימדנו את הטרד הבוגה והחיובי של תופעות, "שליחות" כגון "בכי", "יאוש", "בוז", "חרפה"; לימדנו לשנוא את היהודי השפל - למען נאהב את הטברי הנשגב. אבל "הנעש" הוא הטקסון החיובי שבטבע, כוח גלמי והיולי, הנוטה

לפתח תמיד וככל התנאים, לא תמיד לשם איזו מטרה מסוימת, על פי רוב דוקא בלי מטרה, "פשוט ככה": משחק, תיאבון, הלצה, תעוזה, שיר. היהודי השפל, אותו ראינו בעינינו על פינת הסימטה, נראה לנו כצנום ויבש ומחוסר אף ניצוץ של "נעש". אין זאת אומרת כי נכון "ראינו": הן ידוע גם לחכמים וגם לכוגר כמוני כי רק את אשר ציפה לראות בר-גש, "תראינה" עיניו. ל-שאול טשרניחובסקי ניתן מלמעלה אותו שי הפלא, אשר - לפי דברי ברנרד שאו - לא יזכה לו אלא אחד מכמה רבבות: כשרון הראיה הנור מלית. הכיט לאותו היהודי השפל וגילה בו מסמוני "נעש". גילה כי מלבד כל מיני "נענועים" נענועים לתפארת שלא ישיגה - רותח ברמו של אותו היהודי ה-מכבן גם "תאבון" ממשי ומעשי לתפארת שאפשר להשיג, וצריך ל-השיג, וגם כדאי להשיג, והבה נשי-גנה, וגאודאמוס! - אמנם נתאכזבו קצת ביחס לרא-שונה משתי המנגות. אולי תזכרו את ה"פיקוויק פיפרס": ביסוי אחד היה לגבורי הספר הזה - פיקוויק-יאן סאגס, "המובן הפיקוויקאי" - שבעזרתו אפשר להפוך קללה לבר-כה וגידוף לשבח. מדי צאת מפי איזו מלה חריפה, די שאוסף - "אבל אמרתי את זה כמובן הפיקוויקאי" - וגנמר, ומעו יצא מתוק מתוקתק. - כאותו הנם קרה גם לשירת הז-עם: לנוער, שדוקא מצלצוליה שאב את תורתו, תורת המרד, אמרו לפתע פתאום, כי שירים בכלל אינם אלא אנדה, זא. אין להם "מקום בחיים", בחיים ההלכה תמשול אשר דרכיה אינם דרכי מרד, והמלה מרד היא